

Agro RINKA

ISSN 1648-987X

OFICIALUS INFORMACINIS STATISTINIS LEIDINYS

2004 m. rugsėjo mėn. 13 d.

Nr.9

- Grūdų ir rapsų rinka* 1 - 5 psl.
- Cukraus rinka* 6 psl.
- Kiaulienos, jautienos, paukštienos ir kiaušinių rinka* 7 - 11 psl.
- Pieno ir pieno produktų rinka* 12 - 15 psl.
- Bulvių, daržovių, vaisių ir uogų rinka* 16 - 20 psl.

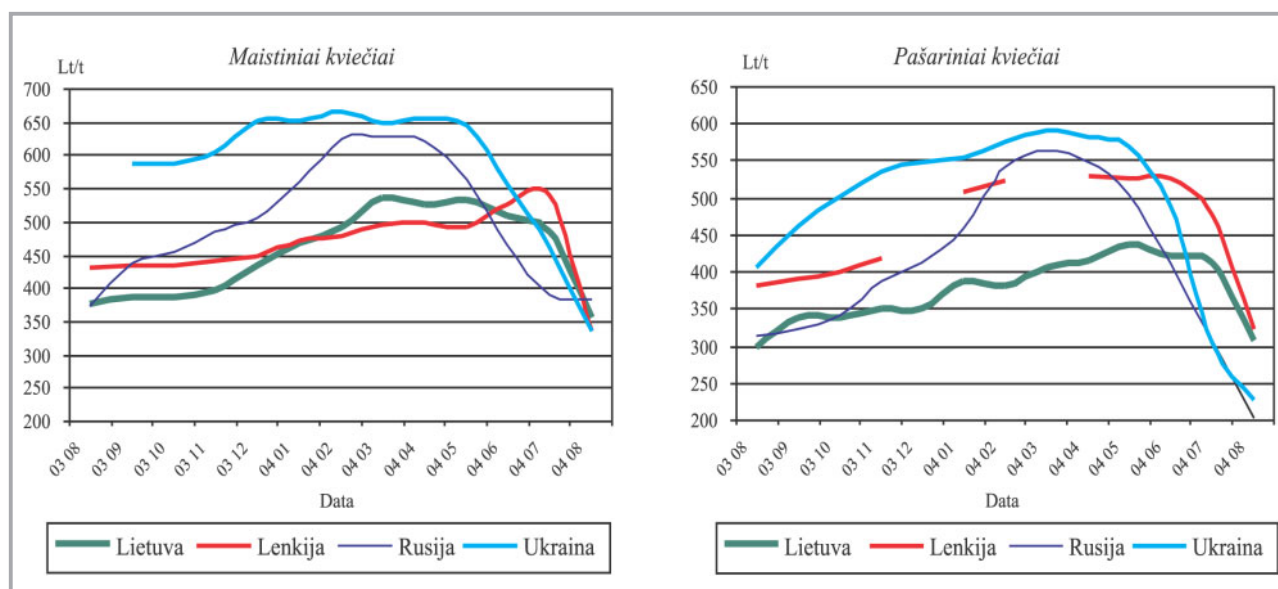
Grūdų ir rapsų rinka

Lietuvos grūdų ir rapsų rinkos apžvalga Supirkimas

Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos (ŽŪMPRIS) duomenimis, grūdų supirkimas grūdų supirkimo, pardavimo bei

perdirbimo įmonėse vyksta intensyviai. Pavyzdžiui, 33-36 savaitių (08 09 – 09 05) laikotarpiu supirkta 166,39 tūkst. t naujojo grūdų derliaus. Tame tarpe 36 savaitę (08 30 – 09 05) supirkta 65,49 tūkst. t grūdų. Iš jų maistiniai kviečiai sudarė 30,11 tūkst. t, o

Maistinių ir pašarinių kviečių kainos Lietuvoje, Lenkijoje, Rusijoje ir Ukrainoje 2003-2004 m., Lt/t*

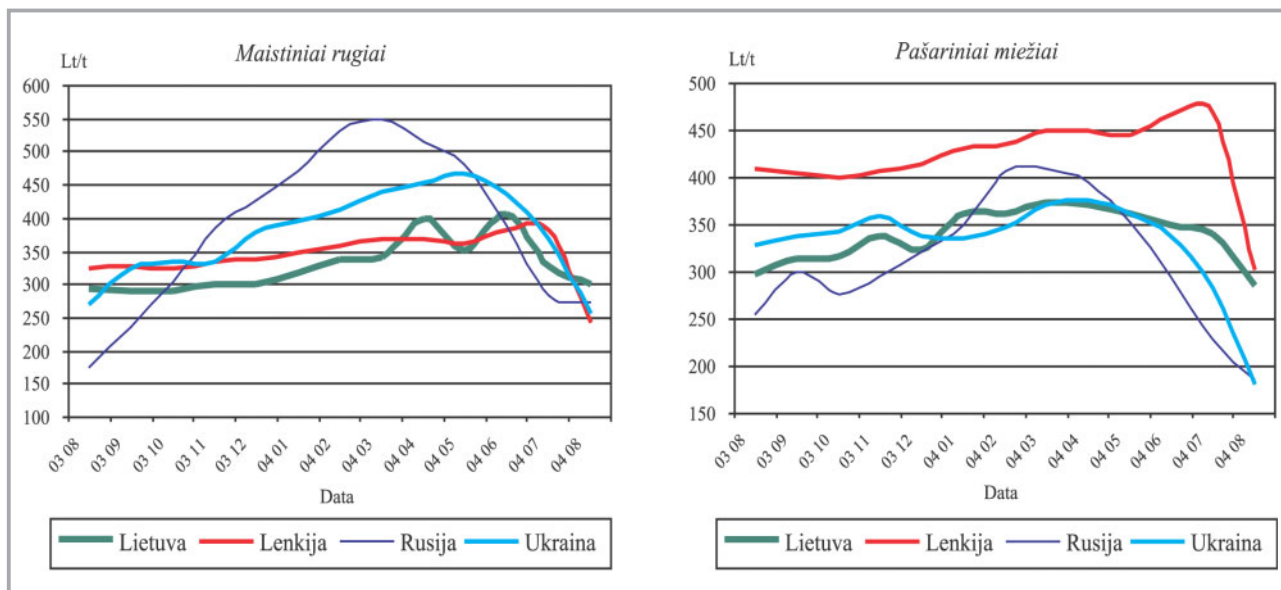

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, ZMP, ARR, Ikar, Agroperspectiva

Maistinių rugių ir pašarinių miežių kainos Lietuvoje, Lenkijoje, Rusijoje ir Ukrainoje 2003-2004 m., Lt/t*

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, ZMP, ARR, Ikar, Agroperspectiva

rugiai – 6,58 tūkst. t. Pašarinių kviečių bei miežių supirkta – atitinkamai 13,57 tūkst. t ir 6,99 tūkst. t.

Grūdų atsargos įmonėse 36 savaitės pabaigoje išaugo iki 225,21 tūkst. t. Iš jų maistiniai bei pašariniai kviečiai sudarė atitinkamai 92,44 tūkst. t bei 38,01 tūkst. t, rugiai – 27,79 tūkst. t, o pašariniai miežiai – 29,52 tūkst. t.

Kainos

ŽŪMPRIS duomenimis, laikotarpiu nuo 33 iki

36 savaitės (08 09 – 09 05) maistinių I klasės kviečių vidutinė supirkimo kaina padidėjo 4,38% (nuo 356,3 Lt/t iki 371,9 Lt/t), II klasės kviečių – 2,64% (nuo 318,5 Lt/t iki 326,9 Lt/t), pašarinių kviečių – 4,63% (nuo 295,4 Lt/t iki 309,1 Lt/t), o pašarinių miežių – 2,33% (nuo 282,7 Lt/t iki 289,3 Lt/t). Tačiau kitų grūdų supirkimo kaina sumažėjo: maistiniai bei pašariniai rugiai atpigo – atitinkamai 1,03% (nuo 303,1 Lt/t iki 300,0 Lt/t) ir 22,05% (nuo 359,0 Lt/t iki

Grūdų supirkimo kainos Lietuvoje 2004 m. 08 09 - 09 05, Lt/t

Grūdai	Data	33 sav.		34 sav.		35 sav.		36 sav.		Savaitės pokytis, %	
		Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.
Kviečiai											
maistiniai I klasės		338,0	460,0*	335,0	400,0	312,5	400,0	312,1	418,0	-0,13	4,5
maistiniai II klasės		302,0	334,0	310,0	341,0	292,0	343,0	288,4	360,0	-1,23	5,0
pašariniai		261,0	320,0	267,3	350,0	241,0	420,0*	185,0	337,0	-23,24	-19,8
Rugiai											
maistiniai		256,9	310,0	262,7	310,0	244,0	310,0	243,1	310,0	-0,37	0,0
pašariniai		359,0*	359,0*	260,0	285,8	260,0	290,0	260,0	290,0	0,00	0,0
Miežiai											
maistiniai		280,0	300,0	280,0	290,0	280,0	294,0	280,0	290,0	0,00	-1,4
salykliniai		-	-	-	-	331,0	400,0	365,0	420,0	10,27	5,0
pašariniai		230,0	317,0	200,0	330,0	200,0	340,0*	200,0	317,0	0,00	-6,8
Avižos		-	-	250,0	263,0	250,0	254,0	250,0	254,0	0,00	0,0
Kvietrugiai		259,0	330,0	260,0	300,0	260,0	329,0	270,0	320,0	3,85	-2,7
Kiti grūdai		-	-	-	-	-	-	255,0	345,0	-	-
Žirniai		400,0	520,0*	400,0	420,0*	419,0	460,0	360,0	452,0	-14,08	-1,7
Rapsai		648,5	700,0	640,0	696,0	603,2	700,0	603,0	750,0	-0,04	7,1

* 2003 m. derliaus

Šaltinis: ŽŪMPRIS

279,8 Lt/t), žirniai – 14,81% (nuo 490 Lt/t iki 417,4 Lt/t), avižos – 10,41% (nuo 280,0 Lt/t iki 250,9 Lt/t), o rapsai – 3,01% (nuo 673,4 iki 653,1 Lt/t).

Rugpjūčio mėnesį, palyginus su liepa, maistinių I klasės kviečių vidutinė supirkimo kaina sumažėjo 26,77% (nuo 485,8 Lt/t iki 355,8 Lt/t), maistinių II klasės kviečių – 25,70% (nuo 433,1 Lt/t iki 321,8 Lt/t), o maistinių rugių – 8,53% (nuo 328,6 Lt/t iki 300,5 Lt/t). Pašarinių kviečių supirkimo kaina sumažėjo 25,77% (nuo 413,7 Lt/t iki 307,1 Lt/t), rugių – 25,14% (nuo 417,5 Lt/t iki 312,6 Lt/t), miežių – 15,91% (nuo 341,1 Lt/t iki 286,8 Lt/t), o kvietrugių – 18,83% (nuo 347,9 Lt/t iki 282,4 Lt/t).

Maistinių kviečių bei pašarinių miežių 2004 m. rugpjūčio mėn. supirkimo kainos, palyginus su 2003 m. rugpjūčio mėn., sumažėjo: maistinių I klasės kviečių kaina nukrito 8,30%; II klasės kviečių – 11,84%; o pašarinių miežių – 3,43%. Tačiau pašarinių kviečių, maistinių ir pašarinių rugių supirkimo kainos šių metų rugpjūtį buvo atitinkamai 2,70%, 1,87% ir 12,85% didesnės negu tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu.

Pasaulinės grūdų rinkos prognozių 2004/05 m. apžvalga

Kviečiai

Tarptautinės grūdų tarybos (IGC) rugpjūčio 25 d. duomenimis, dėl didesnio nei tikėtasi **kviečių derliaus** Šiaurės Amerikoje, Europoje ir NVS šalyse 2004/05 m. pasaulinio kviečių derliaus rugpjūčio mėn. prognozė, palyginus su liepos mėn. prognoze, padidinta 8 mln. t – iki 614 mln. t.

JAV Žemės ūkio ministerija (USDA) 2004 m. rugpjūčio 12 d. taip pat atnaujino grūdų derliaus, suvartojimo ir atsargų prognozę. Numatoma, kad JAV kviečių derlius šiais metais turėtų būti 9,1% mažesnis ir gali sudaryti 57,78 mln. t (2003/04 m. – 63,59 mln. t). Didžiausias kviečių derliaus padidėjimas 2004/05 m., palyginus su 2003/04 m., numatomas Juodosios jūros regiono valstybėse, pvz.: Rusijoje –

27,6% (iki 43,50 mln. t), o Ukrainoje – net 4,4 karto (iki 16 mln. t). Derliaus prognozės padidintos Rumunijai – iki 5,2 mln. t, Vengrijai – iki 5 mln. t ir Bulgarijai – iki 3,2 mln. t. Numatoma, kad ES-25 šalyse kviečių derlius išaugs 21,69% – iki 129,69 mln. t, palyginus su 106,57 mln. t 2003/04 m. Kanadoje kviečių derlius 2004/05 turėtų būti didesnis 4,26% ir sudaryti 24,5 mln. t. Argentinoje tikimasi 7,41% didesnio derliaus – 14,5 mln. t.

USDA duomenimis, šiais metais, pirmą kartą nuo 1999 m., pasaulinė kviečių gamyba (608,64 mln. t) viršys suvartojimą (598,61 mln. t). Pasaulinė pašarinių grūdų gamyba (956,16 mln. t) šiais metais pirmą kartą nuo 1999 m. turėtų pasiekti suvartojimo lygį (956,58 mln. t). Tai gali tiesiogiai įtakoti pasaulines grūdų kainas. Tikėtina, kad po grūdų kainų didėjimo praėjusiais metais, šiais metais grūdų kainos bus mažesnės ar bent jau stabilizuosis.

2004 m. 34-35 savaitių (08 16 – 29) laikotarpiu pasaulinės grūdų eksporto kainos mažėjo. Pavyzdžiui, JAV minkštųjų raudonųjų kviečių (SRW) eksporto kaina (FOB sąlygomis) sumažėjo nuo 133 USD/t (371,2 Lt/t) iki 129 USD/t (369,9 Lt/t), kietųjų raudonųjų kviečių (HRW) – nuo 148 USD/t (413,1 Lt/t) iki 142 USD/t (403,9 Lt/t).

Pasaulinės kviečių **prekybos** prognozės taip pat padidintos 1 mln. t – iki 100,8 mln. t. Numatoma, kad kviečių importo į Kiniją apimtys, palyginus su 2003/04 m., turėtų išaugti dvigubai – iki 7 mln. t. Palyginus su 2003/04 m., ypatingai padidintos kviečių eksporto iš Australijos, Kanados ir ES prognozės. Tačiau eksporto iš JAV, Indijos ir Kinijos prognozės – sumažintos. IGC prognozuoja, kad 2004/05 m., palyginus su 2003/04 m., ženkliai turėtų padidėti prastesnės kokybės maistinių ir pašarinių kviečių eksportas iš Rusijos.

USDA prognozuoja, kad 80% pasaulinės kviečių prekybos teks penkioms pagrindinėms eksportuotojoms – Argentinai, Australijai, Kanadai, Europos Sąjungai ir JAV. Planuojama, kad JAV

Pasaulinis kviečių balansas, mln. t

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05**	
				07.28	08.25
Gamyba	581	566	554	606	614
Prekyba	107	105	101	100	101
Suvartojimas	586	599	588	604	605
Atsargos	197	164	130	131	139
Eksportas*	50	39	41	45	49

Pasaulinis kitų grūdų*** balansas, mln. t

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05**	
				07.28	08.25
Gamyba	901	882	908	948	962
Prekyba	106	105	105	103	103
Suvartojimas	910	906	940	951	957
Atsargos	188	164	132	129	140
Eksportas*	72	57	50	55	60

* įvertintas penkių pagrindinių šalių eksportuotojų (Argentinijos, Australijos, Kanados, ES ir JAV) eksportas

** IGC prognozė

*** miežių, rugių, kukurūzų, avižų, sorgų ir kt.

Šaltinis: IGC

**Maistinių ir pašarinių kviečių vidutinės kainos (augintojų) kai kuriose Europos valstybėse
2004 m. 08 02 - 29, Lt/t***

Grūdai Valstybė	Kviečiai									
	Maistiniai					Pašariniai				
	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
Estija	495,5	495,5	495,5	408,5	-17,6	-	-	-	-	-
Latvija	-	334,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lenkija	438,87**	363,99**	-	369,76**	-	381,55**	-	-	-	-
Rumunija	379,1	-	378,1	-	-	-	-	-	-	-
Rusija	388,8	-	391,9	-	-	201,6	-	207,5	-	-
Slovakija	-	357,7	331,1	334,2	0,9	288,0	319,0	275,2	288,0	4,6
Ukraina	390,5	381,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Vengrija	321,1	328,4	309,0	319,7	3,5	280,4	283,8	285,5	316,6	10,9
Vokietija	329,4	318,3	315,2	315,9	0,2	320,1	311,4	308,3	308,0	-0,1

**Maistinių rugių ir pašarinių miežių vidutinės kainos (augintojų) kai kuriose Europos valstybėse
2004 m. 08 02 - 29, Lt/t***

Grūdai Valstybė	Maistiniai rugiai					Pašariniai miežiai				
	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
	Estija	416,8	416,8	416,8	382,2	-8,3	367,0	367,0	367,0	315,2
Latvija	-	-	-	-	-	-	296,3	-	-	-
Lenkija	-	274,56**	-	324,61**	-	-	-	-	-	-
Rumunija	-	383,3	-	-	-	317,3	-	316,3	-	-
Rusija	265,9	-	295,9	-	-	-	-	181,3	-	-
Slovakija	-	378,4	322,5	311,1	-3,5	287,3	283,5	274,5	305,9	11,4
Ukraina	310,8	285,5	-	-	-	194,7	-	-	-	-
Vengrija	-	245,8	218,2	-	-	277,3	263,1	303,2	270,0	-10,9
Vokietija	248,6	250,7	251,0	253,8	1,1	305,9	303,8	302,8	302,8	0,0

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą
** Lenkijos rinkos reguliavimo agentūros (ARR) duomenys

Šaltiniai: ZMP, ARR

2004/05 m. galės eksportuoti 26,54 mln. t kviečių. Tai 16% mažiau negu 2003/04 m. Priežastis – didėjanti konkurencija su ES-25 bei NVS šalimis.

Numatoma, kad ES-25 eksportuos 15 mln. t, Australija – 17 mln. t, Kanada – 16 mln. t, o Argentina – apie 9 mln. t kviečių. Rusijos kviečių eksportas turėtų sudaryti apie 5 mln. t, Kazachstano – apie 6 mln. t, o Ukrainos – ne daugiau 2 mln. t. Indonezija jau sudarė sutartis Juodosios jūros regiono kviečiams pirkti.

Manoma, kad pagrindinis veiksnys, nulemsiantis kviečių eksporto galimybes, bus kokybė. Prognozuojama, kad Rusijoje 2004 m. tik 22% (2003 m. – 38%) kviečių gali atitikti III klasės reikalavimus, o Ukrainoje didžioji dalis kviečių atitiks tik pašariniams kviečiams keliamus reikalavimus.

Miežiai

Dėl didesnio miežių **derliaus** ES, Rusijoje,

Ukrainoje ir Kanadoje 2004 m. pasaulinio miežių derliaus rugpjūčio mėn. prognozė, palyginus su liepos mėn. prognoze, padidinta 3 mln. t – iki 149 mln. t. Tai 9 mln. t daugiau negu 2003 m.

Suvartojimo prognozė padidinta 1 mln. t – iki 144 mln. t. Prognozuojama, kad Saudo Arabijoje, dėl prastos ganyklų būklės, gali išaugti pašarinių miežių paklausa. Tuo tarpu didesnis pašarinių miežių derlius Rusijoje ir Ukrainoje bei dėl to sumažėjusios jų kainos gali paskatinti didesni pašarinių miežių suvartojimą minėtų šalių vidaus rinkose.

Miežių **prekybos** rugpjūčio mėn. prognozė, palyginus su liepos mėn. prognoze, liko nepakitusi – 15,3 mln. t. Numatoma, kad miežių importas į Saudo Arabiją 2004/05 m. turėtų sudaryti 6,5 mln. t. Tai 0,5 mln. t daugiau nei buvo 2003/04 m. Paskutiniaisiais duomenimis, pagrindiniai miežių tiekėjai bus ne ES,

Pasaulinė rapsų gamyba, prekyba ir perdirbimas 2000/01-2004/05 m., mln. t

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	
					liepos mėn. prognozė	rugpjūčio mėn. prognozė
Gamyba	37,61	36,14	32,50	39,28	40,66	41,20
Eksportas	7,18	4,98	4,20	5,42	5,85	6,04
Importas	7,03	4,97	4,05	5,27	5,78	5,98
Perdirbimas	35,63	33,46	31,31	36,38	37,58	38,13
Atsargos	2,70	2,79	1,91	1,96	2,21	2,21

Šaltinis: USDA

o Rusija ir Ukraina. ES prognozuojama gera salyklinių miežių kokybė. Taip pat numatomas geras minėtų grūdų derlius Australijoje ir Kanadoje.

Miežių **atsargos**, palyginus rugpjūčio mėn. prognozę su liepos mėn. prognoze, turėtų būti 2 mln. t didesnės ir sudaryti 7,5 mln. t.

Rugiai

Skirtingai, negu kitiems grūdams, rugių pasaulinio derliaus rugpjūčio mėn. prognozė, palyginus su liepos mėn. prognoze, sumažinta 0,1 mln. t – iki 17,8 mln. t.

Tačiau, palyginus su 2003/04 m., rugių derlius šiais metais turėtų padidėti 2,9 mln. t. Labiausiai, net 0,8 mln. t, rugių derliaus prognozė sumažinta Rusijai – rugių derlius šioje šalyje tesieks 4 mln. t. Tuo trapu dėl padidintos rugių derliaus prognozės Lenkijai ir Vokietijai, rugių derlius ES-25 gali padidėti 0,7 mln. t – iki 9,3 mln. t.

Pagal Agra Europe, IGC, Apk-Inform, AgroFakt ir ProAgro parengė D. Pyrantienė ir R. Dereškaitė, tel.: (8-37) 397227

Ateities sandorių kviečių, miežių ir rapsų kainos tarptautinėse biržose 2004 m. 08 02 - 29

Grūdinė kultūra, birža	Pristatymo mėnuo	Mat. vnt.	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.		Savaitės pokytis, %
						Nac. val.	Lt*	
Maistiniai kviečiai								
LIFFE	rugsėjis 2004	GBP/t	67,3	65,0	65,5	64,2	329,7	-1,98
	lapkritis 2004	GBP/t	68,3	66,3	66,8	65,5	336,1	-1,95
	sausis 2005	GBP/t	70,3	68,0	68,8	67,2	345,1	-2,25
	kovas 2005	GBP/t	72,2	69,5	69,9	68,9	353,6	-1,50
	gegužė 2005	GBP/t	73,9	71,0	71,3	70,3	360,8	-1,40
	liepa 2005	GBP/t	75,0	72,2	72,5	71,3	366,2	-1,59
MATIF	rugsėjis 2004	EUR/t	110,5	108,5	110,0	111,5	385,0	1,36
	lapkritis 2004	EUR/t	111,3	110,0	111,0	112,0	386,7	0,90
	sausis 2005	EUR/t	112,5	111,0	112,0	112,8	389,3	0,67
	kovas 2005	EUR/t	113,8	112,0	113,0	113,5	391,9	0,44
	gegužė 2005	EUR/t	115,5	113,5	114,0	114,3	394,5	0,22
	liepa 2005	EUR/t	120,0	120,0	120,0	120,0	414,3	0,00
Miežiai								
WCE	spalio 2004	CAD/t	123,5	119,1	117,1	120,5	263,6	2,90
	gruodis 2004	CAD/t	127,0	121,8	121,4	123,7	270,6	1,89
	kovas 2005	CAD/t	131,0	126,0	126,0	128,0	280,0	1,59
	gegužė 2005	CAD/t	133,9	132,0	128,0	133,5	292,1	4,30
Rapsai								
MATIF	lapkritis 2004	EUR/t	217,5	214,8	221,0	228,0	787,2	3,17
	vasaris 2005	EUR/t	222,5	220,0	225,5	233,0	804,5	3,33
	gegužė 2005	EUR/t	226,0	223,5	229,0	236,0	814,9	3,06
	rugpjūtis 2005	EUR/t	220,0	217,0	218,0	220,0	759,6	0,92

LIFFE – London International Financial Future Exchange (Didžioji Britanija);
 MATIF – The International French Futures and Options Exchange (Prancūzija);
 WCE – Winnipeg Commodity Exchange (Kanada).

Šaltinis: Tarptautinės biržos

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Cukraus rinka

Didmeninių cukraus kainų pasaulinėje rinkoje apžvalga

Nuo 2004 m. pradžios baltojo cukraus didmeninės kainos Londono LIFFE prekybos biržoje turėjo tendenciją didėti. Per septynis šių metų mėnesius baltasis cukrus čia pabrango 22,2%. Liepos mėnesį buvo pasiektas maksimalus kainos lygis – 251,9 USD/t (708,3 Lt/t). Tačiau rugpjūčio mėnesį baltojo cukraus kaina nukrito iki 246,0 USD/t (696,9 Lt/t). Ji buvo 2,35% mažesnė negu liepos mėn. Vis dėlto, lyginant su tuo pačiu 2003 m. laikotarpiu, kuomet Londono LIFFE prekybos biržoje už baltojo cukraus toną buvo mokama po 214,5 USD (662,2 Lt/t), kaina išliko pakankamai aukšta ir 14,9% viršijo praėjusių metų atitinkamo laikotarpio kainos lygį.

Vidutinė baltojo cukraus kaina Londono LIFFE prekybos biržoje 1990-1999 m. laikotarpiu buvo 311,0 USD/t (1244 Lt/t). Maksimalus kainos lygis buvo pasiektas 1995 m. liepos mėnesį. Tuomet baltojo cukraus tona čia kainavo 446,5 USD (1786 Lt). Labiausiai – iki 200,4 USD/t (801,6 Lt/t (1 USD = 4 Lt)), baltasis cukrus buvo atpigęs 2000 m. Nors dabartiniu metu cukraus kaina nėra aukšta, ji 22,0% didesnė nei 2000 m. ir lyginant su vidutine 1990-1999 m. laikotarpio kaina, yra sumažėjusi 21,4% bei 43,6%, mažesnė nei 1995 m. liepą. Baltojo cukraus kaina Londono LIFFE biržoje ir toliau krenta. 2004 m. rugsėjį ši žaliava jau kainavo 244,5 USD/t (693,9 Lt/t).

Cukraus sektoriaus padėtis Rusijoje

Sumažėjusi cukraus kaina Rusijoje ir

prognozuojamas didelis šių metų cukrinių runkelių derlius, gali turėti įtakos žaliavinio cukraus importo sumažėjimui. Agentūros IKAR pranešime teigiama, jog šių metų birželio pradžioje baltojo cukraus kainos vidaus rinkoje sumažėjo. Tam įtakos turėjo aukšto cukrinių runkelių derliaus prognozės bei didelis įvežtos iš kaimyninių šalių ir importo mokesčiu neapmokestintos cukraus žaliavos kiekis. Krasnodare, kur sutelkta didžiausi cukraus perdirbimo fabrikai, baltojo cukraus kaina sumažėjo nuo 558,0 USD/t (1560 Lt/t)(2004 07 08) iki 524,0 USD/t (1505,9 Lt/t)(2004 08 24). Pagrindinė cukraus kainų kritimo priežastis šiame cukraus gamybos regione – jau prasidėjęs cukrinių runkelių derliaus nuėmimas ir šių metų rugsėjo mėnesį planuojami dideli cukraus žaliavos importo kiekiai iš Baltarusijos, Kazachstano ir Kirgizijos. Sausio mėnesį turėtų prasidėti cukraus žaliavos importas iš Moldavijos. Šiais metais baltojo cukraus importo į Rusiją mokestis siekia 340,0 USD/t (957,7 Lt/t).

Didmeninės baltojo cukraus kainos Rusijoje toliau mažėja. Šių metų 08 16 – 09 06 laikotarpiu didmeninės cukraus kainos centriniam regione sumažėjo 4,96% – nuo 582,3 USD/t (1648,8 Lt/t) iki 553,4 USD/t (1570,7 Lt/t). Cukraus gamybos regionuose tuo pačiu laikotarpiu didmeninė cukraus kaina nukrito 4,47% – nuo 554,6 USD/t (1570,4 Lt/t) iki 529,8 USD/t (1503,8 Lt/t). Kituose regionuose cukrus atpigėjo 5,28% – nuo 575,6 USD/t, (1629,8 Lt/t) iki 545,2 USD/t (1547,5 Lt/t).

Pagal IKAR, LIFFE, CSCE, USDA ir Pro Agro parengė E. Kazlauskas, tel.: (8-37) 397204

Didmeninės cukraus kainos kai kuriose pasaulinėse prekybos biržose, USD/t (2004 08 16 - 09 05)

Birža	Produktas	34 sav.	35 sav.	36 sav.		Savaitės pokytis, %
				USD/t	Lt/t*	
Londonas						
LIFFE	Baltasis cukrus	235,6	235,9	246,6	697,4	4,34
Niujorkas						
CSCE	Žaliavinis cukrus	168,9	168,9	177,1	500,9	4,63
Rusija						
PROD	Baltasis cukrus	553,2	546,2	536,0	1515,9	-1,90
REG	Baltasis cukrus	572,9	564,2	552,8	1563,4	-2,06
CNT	Baltasis cukrus	581,3	574,0	562,2	1590,0	-2,10

LIFFE - London International Financial Future Exchange (Didžioji Britanija);

CSCE - Coffee Sugar and Cocoa Exchange (Niujorkas);

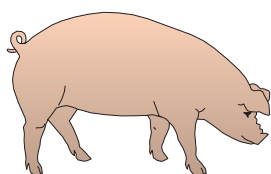
PROD - Cukraus gamybos regionai Rusijoje;

CNT - Centrinis Rusijos regionas;

REG - Kiti Rusijos regionai.

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: Tarptautinės biržos

Kiaulienos, jautienos, paukštienos ir kiaušinių rinka

Baltijos valstybėse stabilizuojasi kiaulių kainos.

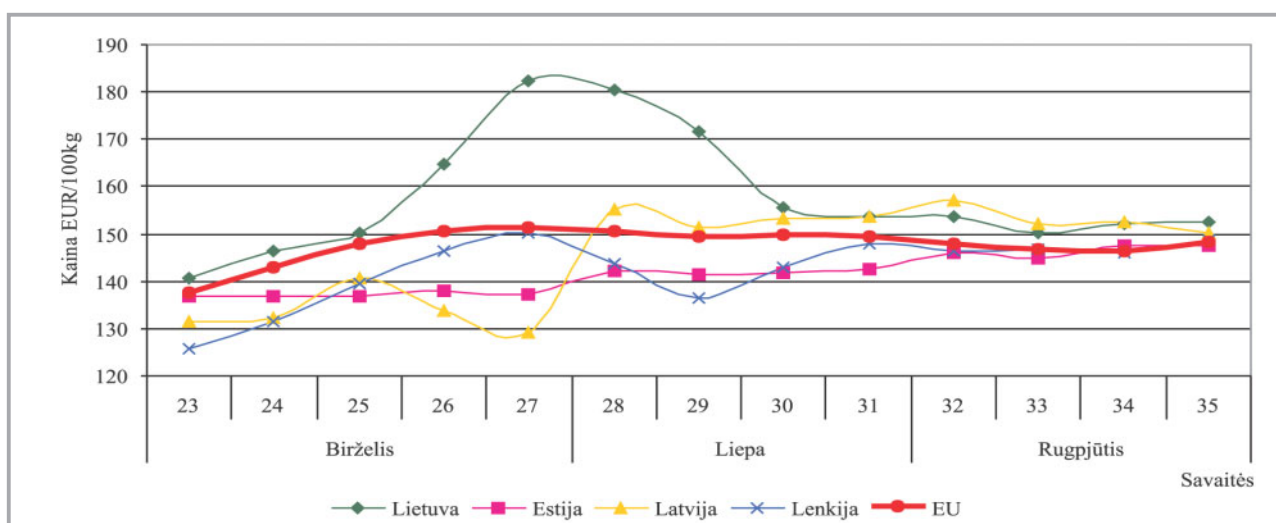
Šių metų birželio pradžioje (23 sav.) Lietuvoje E kategorijos kiaulių kainos, lyginant su kitomis Baltijos valstybėmis, buvo aukščiausios. Jos 2% viršijo vidutinę ES kainą. Analizuojant kaimyninių valstybių rinkas, 23 savaitę E kategorijos kiaulės pigiausios buvo Lenkijoje – 10,6% pigesnės nei Lietuvoje.

Šios kategorijos kiaulių kainos Lietuvoje maksimalų lygį pasiekė 27 savaitę (06 28-07 04). Už 100 kg skerdenų buvo mokama 628 Lt – tai 20% daugiau už ES vidutinę kainą. Tuo tarpu Latvijoje ir Estijoje 27 savaitę E kategorijos kiaulės buvo atitinkamai 41% ir 33% pigesnės negu Lietuvoje.

Nuo 28 savaitės E kategorijos kiaulių kainos Lietuvoje pradėjo mažėti ir 30 savaitę stabilizavosi. 30-tą savaitę skirtumas tarp vidutinės kainos Lietuvoje

tesinys 9 psl.

E kategorijos kiaulių vidutinės kainos ES ir kai kuriose valstybėse 2004 m. birželio - rugpjūčio mėn., EUR/100kg

Šaltinis: Europos Komisija

Galvijų supirkimas pagal skerdenas Lietuvoje 2004 m. 08 02 - 08 29

Galvijai (pagal raumeningumo klases)	Paskerstų galvijų skaičius, vnt.				Vidutinė (svertinė) kaina, Lt/100kg be PVM				Savaitės kainos pokytis, %
	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	
Jauni nekastruoti buliai (A):									
O1	0,0	0,0	12	0,0	0,0	0,0	530,37	0,0	-
O2	11	0,0	10	0,0	513,60	0,0	510,34	0,0	-
O (O1+O2+O3)	17	24	26	0,0	511,94	503,33	518,17	0,0	-
P (P1+P2+P3)	15	0,0	0,0	0,0	458,42	0,0	0,0	0,0	-
S-P	32	28	31	22	488,16	498,24	507,88	525,86	3,54
Karvės (D):									
O (O1+O2+O3)	3	0,0	0,0	0,0	454,86	0,0	0,0	0,0	-
P1	0,0	3	9	7	0,0	394,91	437,14	365,54	-16,38
P2	9	0,0	13	10	389,85	0,0	359,81	378,45	5,18
P (P1+P2+P3)	13	16	23	18	383,22	401,11	388,80	368,88	-5,12
S-P	16	19	25	21	399,82	401,93	394,401	376,38	-4,57
Telyčios (E):									
O (O1+O2+O3)	8	9	11	0,0	467,50	463,71	453,17	0,0	-
P (P1+P2+P3)	0,0	8	0,0	3	0,0	431,18	0,0	429,82	-
S-P	9	17	13	11	462,90	449,38	450,71	451,85	0,25

Pastaba: 0,0 - reikšmė yra mažesnė nei pasirinkta imtis

Šaltinis: ŽŪMPRIS

**Galvijų supirkimo vidutinės kainos Europos Sąjungos valstybėse
2004 m. 08 16 - 08 29, EUR/100 kg (šaldytos skerdenos)**

Valstybė	Kategorija	Jauni buliukai		Jaučiai		Karvės		Telyčios	
		Data	34 sav.	35 sav.	34 sav.	35 sav.	34 sav.	35 sav.	34 sav.
Belgija		234,49	234,40	-	-	181,82	181,63	271,70	271,47
Čekija		222,23	225,16	-	174,85	156,10	154,60	173,67	173,97
Danija		250,54	250,68	269,03	261,98	170,71	169,28	251,65	254,22
Vokietija		261,37	263,46	230,96	228,53	202,75	200,79	237,12	236,33
Estija		161,98	176,13	-	-	124,22	123,19	176,49	171,33
Graikija		360,17	362,85	-	-	149,88	151,91	350,91	357,47
Ispanija		264,50	266,99	-	-	134,07	135,90	283,70	287,43
Prancūzija		279,84	279,75	290,90	290,98	268,51	266,64	328,00	328,89
Airija		256,63	256,15	248,84	247,89	194,24	179,11	248,35	246,70
Italija		325,22	326,29	-	-	157,80	164,44	357,20	357,69
Kipras		301,12	301,23	-	-	193,82	193,90	276,89	277,00
Latvija		147,05	152,84	-	-	116,94	112,61	133,13	138,62
Lietuva		147,81	-	-	-	104,21	109,61	-	-
Liuksemburgas		303,22	303,22	265,75	265,75	243,21	243,21	285,55	285,55
Vengrija		219,38	222,97	-	-	172,72	165,18	229,06	231,50
Malta		324,56	324,94	-	-	-	-	-	-
Olandija		240,82	240,02	-	-	208,55	204,29	206,03	172,37
Austrija		276,57	278,32	276,47	265,99	196,55	198,62	248,19	246,13
Lenkija		186,67	189,38	-	-	153,68	156,01	160,39	158,96
Portugalija		281,04	281,32	-	-	141,64	130,44	274,29	267,94
Slovėnija		249,24	250,06	-	-	112,37	116,99	235,38	229,18
Slovakija		211,59	211,05	-	-	143,50	143,43	161,08	158,34
Suomija		244,70	245,01	-	-	144,97	146,19	198,95	200,39
Švedija		234,83	230,91	232,40	227,83	179,87	179,08	218,44	218,99
Didžioji Britanija		275,53	273,33	287,38	284,75	-	-	285,21	282,46
ES vidutinė kaina		274,78	276,98	271,74	270,03	205,94	204,71	277,10	277,01

Šaltinis: Europos Komisija

Galvijų supirkimas pagal gyvą svorį Lietuvoje 2004 m. 08 09 - 08 29

Paskersti galvijai pagal kategorijas		Paskerstų galvijų skaičius, vnt.			Vidutinė (svertinė) kaina, Lt/100kg be PVM			Savaitės kainos pokytis, %
		33 sav.	34 sav.	35 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	
Buliukai ir jautukai (3-36 mėn.)	I kat.	320	368	495	261,86	263,03	260,09	-1,12
	II kat.	169	208	287	243,91	245,60	243,66	-0,79
	III A ir III B kat.	110	173	225	224,23	222,72	222,81	0,04
	IV A ir IV B kat.	81	84	120	204,76	203,82	200,81	-1,47
	V A ir V B kat.	7	15	9	180,01	174,04	176,59	1,47
	VI A ir VI B kat.	3	0,0	0,0	131,05	0,0	0,0	-
Bendra vidutinė/Iš viso:		690	848	1136	246,18	246,38	244,52	-0,75
Telyčios (3-36 mėn.)	II kat.	175	219	230	220,35	221,18	217,30	-1,75
	III A ir III B kat.	79	94	91	198,15	187,61	188,14	0,28
	IV A ir IV B kat.	27	45	38	179,47	171,48	172,58	0,64
	V A ir V B kat.	8	18	17	183,89	159,84	163,13	2,06
	VI A ir VI B kat.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Bendra vidutinė/Iš viso:		289	376	376	211,14	207,11	205,98	-0,55
Karvės (virš 36 mėn.)	I A kat.	127	187	174	169,69	172,86	170,14	-1,57
	I B kat.	73	65	77	164,22	160,60	163,49	1,80
	II A ir II B kat.	261	328	279	157,00	150,23	143,10	-4,75
Bendra vidutinė/Iš viso:		461	580	530	161,91	159,45	155,86	-2,25
Veršeliai	I-IV kat.	143	173	158	401,62	366,88	364,35	-0,69

Šaltinis: ŽŪMPRIS

ir ES sumažėjo iki 4%. Lietuvoje 35 savaitę E kategorijos kiaulių kaina sumažėjo iki 527 Lt/100kg. Lyginant su kitomis Baltijos valstybėmis, Lietuvoje E kategorijos kiaulių kaina vis dar išlieka aukščiausia. Pavyzdžiui, 35 savaitę ji buvo 3% aukštesnė negu Lenkijoje ir Estijoje bei 2% aukštesnė negu Latvijoje ir 3% viršijo vidutinę kainą ES.

Airijos ūkininkai nepatenkinti galvijų supirkimo kainomis. Airijoje nuo šių metų 27 savaitės ėmė mažėti galvijų supirkimo kainos. Pavyzdžiui, 26 šių metų savaitę karvių supirkimo

vidutinė kaina buvo 733,62 Lt/100kg, o telyčių – 942,51 Lt/100kg. Nuo šių metų birželio antros pusės iki rugpjūčio pabaigos (06 21-08 29) vidutinės telyčių supirkimo kainos sumažėjo 9,62% – iki 851,81 Lt/100kg, o karvių – 15,7% (iki 618,43 Lt/100kg). Airijos mėsos perdirbėjų teigimu, kainų sumažėjimui įtakos turėjo pigesnės jautienos iš Pietų Amerikos importas į ES. Pavyzdžiui, nukaulinta mėsa atpigo beveik 1 tūkst. USD/t.

Pagal ŽŪMPRIS, Agra Europe ir Europos Komisijos informaciją parengė I. Kleinaitė, V. Žičiūtė, tel.: (8-37) 397388

Kiaulių supirkimas pagal skerdenas Lietuvoje 2004 m. 08 02 - 08 29

Kategorija (pagal raumeningumą, %)	Paskerstų kiaulių skaičius, vnt.				Vidutinė (svertinė) kaina, Lt/100kg be PVM				Savaitės kainos pokytis, %
	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	
(S) virš 60	690	822	733	745	530,94	509,78	536,18	536,33	0,03
(E) 55 - 60	1944	1749	1341	1946	522,04	518,48	525,86	526,92	0,20
(U) 50 - 55	901	908	765	1077	501,60	498,11	514,34	508,70	-1,10
(R) 45 - 50	230	313	246	318	475,80	473,40	502,05	487,95	-2,81
(O) 40 - 45	43	77	97	83	448,70	464,08	509,89	467,21	-8,37
(P) iki 40	0,0	54	28	75	0,0	356,30	501,57	331,00	-34,01
Iš viso (S-P)	3811	3923	3210	4244	515,08	505,53	522,91	517,44	-1,05

Šaltinis: ŽŪMPRIS

Kiaulių supirkimas pagal gyvą svorį Lietuvoje 2004 m. 08 02 - 08 29

Paskerstos kiaulės pagal kategorijas	Paskerstų kiaulių skaičius, vnt.				Vidutinė (svertinė) kaina, Lt/100kg be PVM				Savaitės kainos pokytis, %
	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	
I kat. (penimi)	3673	5499	3673	5239	376,99	379,35	378,58	381,42	0,75
II kat. (penimi)	303	298	303	73	391,91	377,01	380,15	376,33	-1,00
III kat. (penimi)	55	50	55	63	377,50	380,24	389,43	378,99	-2,68
IV kat. (nesiparšiausiasios ir paršavedės be ryšk.tešm.pakit.)	116	176	116	103	331,18	339,61	331,33	336,71	1,62
V kat. (iškastruoti kuiliai, paršavedės)	29	38	29	73	348,72	268,02	297,77	306,99	3,10
Bendroji (I-V kat.)/Iš viso:	4176	6061	4176	5551	375,28	375,37	374,48	377,88	0,91

Šaltinis: ŽŪMPRIS

Kiaulių supirkimo pagal skerdenas vidutinės (svertinės) kainos Lenkijoje, 2004 m. 08 02 - 08 29, Lt/100 kg*

Kiaulių skerdenų klasė	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
S	514,46	514,89	511,00	517,95	1,36
E	493,35	494,98	492,60	502,01	1,91
U	474,76	472,26	471,17	480,31	1,94
R	456,87	452,67	451,61	461,03	2,09
O	427,29	426,10	429,25	433,88	1,08
P	420,23	414,42	416,52	426,89	2,49
S-P	472,72	473,20	471,87	480,24	1,77

*kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: ZSRIR

**Kiaulių (E klasės) supirkimo vidutinės kainos Europos Sąjungos valstybėse
2004 m. 08 02 - 08 29, EUR/100 kg**

Valstybė	Data	Kaina, EUR/100 kg				Savaitės kainos pokytis, %
		32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	
Belgija		144,70	143,60	145,50	148,50	2,06
Čekija		151,38	149,84	147,29	147,82	0,36
Danija		130,32	127,48	127,47	127,47	0,00
Vokietija		157,54	158,40	160,38	162,40	1,26
Estija		146,06	144,88	147,52	147,66	0,09
Graikija		177,02	177,67	177,13	178,00	0,49
Ispanija		150,26	144,93	140,06	143,27	2,29
Prancūzija		136,00	136,00	135,00	136,00	0,74
Airija		137,99	136,68	136,48	136,51	0,02
Italija		163,99	164,43	166,91	174,56	4,58
Kipras		160,48	160,63	159,21	159,27	0,04
Latvija		157,09	152,02	152,62	150,14	-1,62
Lietuva		153,82	150,16	152,15	152,61	0,30
Liuksemburgas		159,30	159,30	159,30	159,30	0,00
Vengrija		153,09	152,39	150,15	149,27	-0,59
Malta		162,46	161,94	161,58	161,77	0,12
Olandija		137,21	139,83	142,76	142,72	-0,03
Austrija		157,23	159,23	160,26	163,02	1,72
Lenkija		146,27	146,61	146,00	148,56	1,75
Portugalija		148,00	147,00	147,00	147,00	0,00
Slovėnija		147,93	146,55	148,29	151,02	1,84
Slovakija		147,40	143,00	141,73	141,86	0,09
Suomija		128,07	129,62	130,98	131,33	0,27
Švedija		131,42	131,73	131,37	134,91	2,69
Didžioji Britanija		160,53	155,74	151,50	151,03	-0,31
ES vidutinė		147,77	146,79	146,41	148,35	1,33

Šaltinis: Europos Komisija

**Vidutinės didmeninės šviežių supakuotų kiaušinių pardavimo kainos kai kuriose Europos Sąjungos valstybėse
2004 m. 07 26 - 08 27, Lt/100 vnt. (be PVM)**

Valstybė	Data	Kaina, Lt/100 vnt.					Savaitės pokytis, %
		31 sav.	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	
Anglija		17,92	17,95	17,75	17,57	17,64	0,4
Vokietija		13,43	11,77	10,74	10,50	11,12	5,9
Olandija		15,56	4,87	4,52	4,52	4,35	-3,8
Belgija		8,29	7,46	6,14	5,42	5,56	2,6
Prancūzija		12,60	10,36	9,84	10,01	11,22	12,1
Italija		22,79	22,44	22,44	21,41	21,41	0,0
Danija		28,42	25,93	25,90	25,90	25,90	0,0
Ispanija		12,36	n.d.	11,50	11,22	n.d.	

Pastabos: Anglija - DEFRA (Aplinkos, maisto ir kaimo skyrius) ketvirčio kainos; Vokietija, Prancūzija, Italija - didmeninės pardavimo kainos; Belgija, Danija - gamintojų kainos pakavimo centruose; Ispanija - perpakavimo centrų kainos; Vokietija - M kat. kiaušiniai; Olandija, Belgija, Prancūzija, Ispanija - L kat. kiaušiniai; Danija - nerūšiuoti kiaušiniai (1 kg -17,4 vnt.); Vokietija, Olandija (Barneveldas), Belgija (Kruishoutemas), Italija (Milanas) - ZMP duomenys; Prancūzija - ITAVI (Paukštinkystės techn. instit.) kainos, Danija - Dansk Andels Aeg kainos; n.d. - nėra duomenų.

Remiantis oficialiosios statistikos duomenimis, kiaušinių kainos Europos Sąjungos valstybėse labai skirtingos. Brangiausi kiaušiniai 2004 07 26 – 08 27 laikotarpyje buvo Danijoje bei Italijoje apie 21,41–28,42 Lt/100 vnt. Ypač žemos kiaušinių kainos rugpjūčio mėnesį buvo Olandijoje, kuri yra šios produkcijos gamybos lyderė. Šioje šalyje laikoma apie 35 mln. vištų dedeklių. Belgijos žinių agentūros

duomenimis, kiaušinių kainos Belgijoje pasiekė žemiausią ribą. Rugpjūčio pabaigoje vidutinė M kategorijos kiaušinių kaina buvo tik 0,47 Lt/10 vnt., kai tuo tarpu jų savikaina – 1,4 Lt/10 vnt. Tokių kainų kritimą nulėmė perteklinė kiaušinių gamyba ES, o ypač Ispanijoje.

Pagal Agra Europe parengė A. Kairytė,
tel.: (8-37) 397388

**Vištienos skerdenų pardavimo vidutinės (svertinės) didmeninės kainos Lietuvoje
2004 m. 08 02 - 08 29, Lt/100 kg (be PVM)**

Pavadinimas	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
Išdarinėta skerdenėlė (A klasė, 65%)	466,60	466,20	470,79	471,00	0,04

Šaltinis: ŽŪMPRIS

**Šviežių supakuotų kiaušinių pardavimo vidutinės (svertinės) didmeninės kainos Lietuvoje
2004 m. 08 02 - 08 29, Lt/100 vnt. (be PVM)**

Kokybės klasės (pagal svorį)	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
A klasė					
L (nuo 63 g iki 73 g)	14,87	14,98	14,89	13,61	-8,60
M (nuo 53 g iki 63 g)	14,87	14,56	14,58	14,47	-0,75
Vidutinė (L-M)	14,87	14,77	14,74	14,04	-4,68

Šaltinis: ŽŪMPRIS

**Vištienos skerdenų vidutinės didmeninės kainos Lenkijoje
2004 m. (08 02 - 08 29), Lt/100 kg (be PVM)***

Pavadinimas	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
Išdarinėta skerdenėlė (A klasė, 65%)	424,88	415,53	417,23	409,05	-1,96

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: ZSRIR

**Šviežių supakuotų kiaušinių pardavimo vidutinės didmeninės kainos Lenkijoje
2004 m. 08 02 - 08 29, Lt/100 vnt. (be PVM)***

Kokybės klasės (pagal svorį)	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
A klasė					
L (nuo 63 g iki 73 g)	15,69	15,76	15,58	15,61	0,19
M (nuo 53 g iki 63 g)	13,56	13,64	13,36	13,37	0,07
Vidutinė (L - M)	14,63	14,70	14,47	14,49	0,13

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: ZSRIR

Broilerių pardavimo vidutinės (svertinės) didmeninės kainos Estijoje 2004m., Lt/100 kg (be PVM)*

Pavadinimas	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Mėnesio pokytis, %
Broileriai	388,41	388,41	414,86	419,27	1,06

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: EKI

**Šviežių supakuotų kiaušinių pardavimo vidutinės (svertinės) didmeninės kainos Estijoje
2004m., LT/100 vnt. (be PVM)***

Pavadinimas	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Mėnesio pokytis, %
Kiaušiniai					
L (nuo 63 g iki 73 g)	15,10	16,09	16,46	15,36	-6,68
M (nuo 53 g iki 63 g)	11,61	14,15	13,70	14,06	2,63
Vidutinė (L - M)	13,36	15,12	15,08	14,71	-2,03

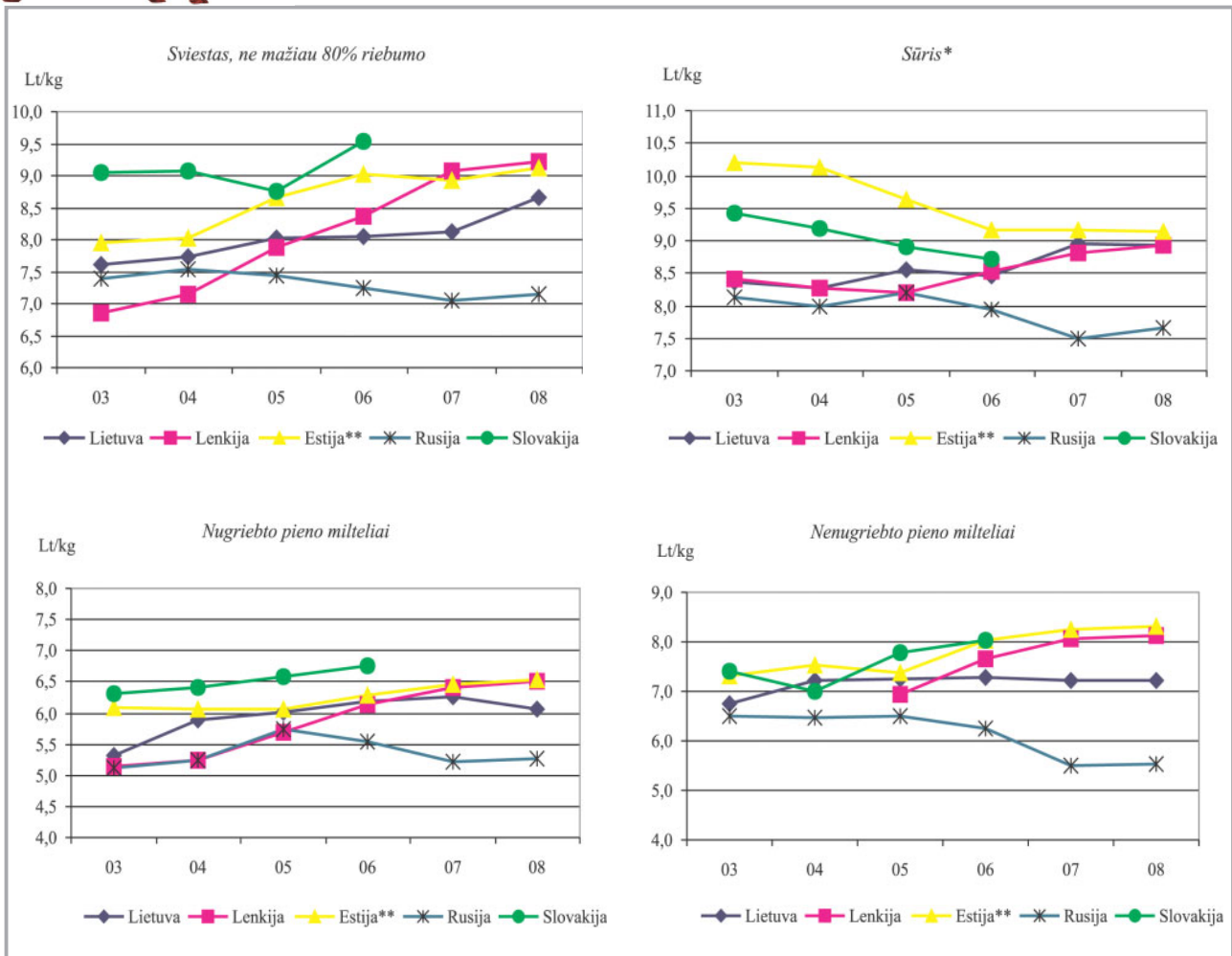
* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

Šaltinis: EKI

Pieno ir pieno produktų rinka

Kai kurių pieno produktų vidutinių kainų (gamintojų) dinamika Lietuvoje, Lenkijoje, Estijoje, Rusijoje ir Slovakijoje 2004 m. kovo - rugpjūčio mėn., Lt/kg

*Lenkija, Estija, Slovakija - Edam tipo,
Lietuva - Gouda tipo,
Rusija - kietasis sūris.

** nuo 2004 05 01 vidutinė svertinė kaina

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, ZSRIR, ARIS, ZMP, EKI

Kai kurių pieno produktų vidutinės savaitinės didmeninės kainos Lietuvoje 2004 m. 08 02 - 08 29, Lt/kg be PVM

Produkto pavadinimas	Kodas	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
Išrūgų milteliai	273	1,49	-	-	-	-
Sviestas, 82% riebumo	23112	-	8,30	8,34	8,15	-2,28
	23113	8,24	8,70	9,03	8,69	-3,77
Sūriai						
Emmental tipo	24271	10,73	-	-	-	-
Edam tipo	24273	8,49	-	-	-	-
Parmesan tipo	24277	9,78	-	-	-	-
Gouda tipo	24231	-	8,59	9,09	8,83	-2,86
	24273	9,15	-	-	-	-
Mozzarella tipo	24274	9,48	-	-	-	-
Tilsit tipo	24232	-	9,34	9,02	9,57	6,10
	24275	8,46	-	-	-	-

Šaltinis: ŽŪMPRIS

Lietuvoje stambėja pieno ūkiai

ŽŪIKVC duomenimis šių metų rugpjūčio 1 d. Lietuvoje buvo 191,22 tūkst. karvių laikytojų. Tai 10,76 tūkst. arba 5,3 % mažiau nei 2003 m. tuo pačiu laikotarpiu. Tuo tarpu karvių skaičius per tą patį laikotarpį padidėjo 14,96 tūkst. arba 3,2% ir sudarė 479,89 tūkst. karvių. 2004 m. rugpjūčio mėn. duomenimis vidutiniškai vienam ūkiui teko 2,51 karvės. Tai 9,1% daugiau nei 2003 m. rugpjūčio 1 d.

Nagrinėjamu laikotarpiu labiausiai sumažėjo smulkių pieno gamintojų skaičius. Lyginant su 2003 m. rugpjūčio 1 d., pieno gamintojų, laikančių iki 5 karvių, skaičius sumažėjo 6,8% (nuo 187,23 tūkst.

iki 174,43 tūkst.) ir jie sudarė 91% visų pieno ūkių. Karvių skaičius šiuose ūkiuose sumažėjo 5,2% (nuo 303,25 tūkst. iki 287,39 tūkst.) ir sudarė apie 60% visos šalies karvių bandos.

Pieno gamintojų, laikančių 5 – 19 karvių, skaičius analizuojamu laikotarpiu padidėjo 5,3% (2,51 tūkst.) ir sudarė 50,33 tūkst. Karvių skaičius šiuose ūkiuose padidėjo 8,8% (nuo 220,04 tūkst. iki 239,42 tūkst.).

Ūkių, laikančių daugiau kaip 20 karvių, skaičius analizuojamu laikotarpiu padidėjo 36,8% (nuo 767 iki 1049). 2004 m. rugpjūčio 1 d. jie sudarė 0,55% visų pieno ūkių. Karvių skaičius šiuose ūkiuose padidėjo 23,7% (nuo 62,42 tūkst. iki 77,19 tūkst.).

Kai kurių pieno produktų kainos (gamintojų) ES valstybėse 2004 m. 08 02 - 08 29, EUR/kg

Valstybė, produktas	32 sav.	33 sav.	34 sav.	35 sav.	Savaitės pokytis, %
Sviestas, 82%rieb.					
Vokietija, firminis	3,02	3,02	3,02	3,02	0,00
Prancūzija, pirma rūšis	3,02	3,02	3,03	3,03	0,00
Belgija, firminis	3,07	3,04	3,05	3,05	0,00
Olandija, firminis	3,02	3,02	3,02	3,02	0,00
Lenkija	2,66	2,70	2,65	2,67	0,75
Nugriebto pieno milteliai					
Vokietija	2,10	2,10	2,10	2,09	-0,48
Prancūzija	2,01	2,00	2,00	2,00	0,00
Belgija	2,07	2,07	2,07	2,08	0,48
Olandija	2,04	2,03	2,02	2,01	-0,50
Lenkija	1,87	1,88	1,89	1,89	0,00
Nenugriebto pieno milteliai (26%rieb.)					
Vokietija	2,56	2,56	2,56	2,55	-0,39
Prancūzija	2,55	2,52	2,52	2,52	0,00
Belgija	2,59	2,59	2,58	2,58	0,00
Olandija	2,58	2,58	2,57	2,56	-0,39
Lenkija	2,40	2,36	2,30	2,34	1,74
Išrūgų milteliai					
Vokietija	0,41	0,44	0,45	0,46	2,22
Prancūzija	0,39	0,42	0,44	0,44	0,00
Olandija	0,42	0,43	0,44	0,45	2,27
Lenkija	0,43	0,40	0,44	0,41	-6,82
Sūriai					
Vokietija					
<i>Sūris Tilsiter tipo, 45%</i>	2,77	2,77	2,77	2,77	0,00
<i>Sūris Edamer tipo, 40%</i>	2,83	2,83	2,83	2,83	0,00
<i>Sūris Gouda tipo, 45/48%</i>	2,82	2,84	2,84	2,86	0,70
<i>Lydytas sūris, 45%</i>	2,85	2,85	2,85	2,85	0,00
Belgija					
<i>Sūris Gouda tipo, 48%</i>	3,51	3,51	3,51	3,51	0,00
<i>Sūris Cheddar tipo</i>	3,03	3,03	3,02	3,02	0,00
Lenkija					
<i>Edam tipo, 42%</i>	2,51	2,61	2,60	2,60	0,00
<i>Emmental tipo</i>	2,90	2,73	2,71	2,72	0,37
<i>Mozzarella tipo</i>	2,49	2,47	2,44	2,44	0,00

Šaltiniai: ZMP, ZSRIR

Prekyba pieno produktais

2004 m. 35 savaitę (08 09-15) Lietuvos pieno perdirbimo įmonės vidaus rinkoje pardavė 28,4 t 82% riebumo sviesto, tame tarpe 9,8 t 5-20 kg pakuotėse ir 18,6 t – įvairiose pakuotėse. Tai atitinkamai 17,3% ir 6% mažiau, nei 34 savaitę. Dar labiau sumažėjo Tilsit tipo sūrių pardavimai. Jų buvo parduota 61,3 t arba net 37,5% mažiau nei 34 savaitę. Tačiau Gouda tipo sūrių pardavimai tuo laikotarpiu išaugo net 45%. Jų 35 savaitę buvo parduota 20,4 t.

Lenkija sėkmingai eksportuoja pieno produktus

Lenkiškų pieno produktų paklausa kitose ES šalyse skatina eksportą, kuris šiais metais pasiekė

rekordinį lygį. Narystė ES yra naudingiausia Lenkijos pieno gamintojams. Jiems yra skirta net trečdalis ES struktūrinių fondų paramos lėšų.

Teisė eksportuoti savo produkciją į ES yra suteikta 210 Lenkijos perdirbimo įmonių. Joms tenka 53% Lenkijos pieno rinkos. Dar 144 įmonėms iki 2006 m. suteiktas pereinamasis laikotarpis.

Tikimasi, kad pieno produktų eksportas 2004 m. sudarys 324 mln. EUR, t.y. 23% daugiau nei 2003 m. 25% produkcijos tikimasi eksportuoti į ES šalis. Praėjusiais metais eksporto į ES apimtys tesiekė 18%.

Pagal ŽŪIKVC "Gyvulių registras", Agra Europe parengė I. Tiškevičienė ir P. Račinskas, tel.: (8-37) 397280

ES pieno produktų eksporto subsidijos, EUR/100kg

Produktas	Produkto kodas	Eksporto šalies kodas	2004 07 30	2004 08 27	Pokytis, %
Nugriebto pieno milteliai	0402 10 19 9000	L01	-	-	-
		L02	24,03	24,03	0,00
		A01	29,00	29,00	0,00
Nenugriebto pieno milteliai	0402 21 19 9900	L01	-	-	-
		L02	54,53	54,53	0,00
		A01	70,00	70,00	0,00
Sviestas, 82% riebumo	0405 10 11 9700	L01	-	-	-
		075	122,98	122,98	0,00
		L02	97,16	97,16	0,00
		A01	131,00	131,00	0,00
Sūriai					
Emmental tipo	0406 90 13 9000	L03	-	-	-
		L04	49,11	49,11	0,00
		400	-	-	-
		A01	70,29	70,29	0,00
Cheddar tipo	0406 90 21 9900	L03	-	-	-
		L04	49,73	49,73	0,00
		400	-	-	-
		A01	71,00	71,00	0,00
Edam tipo	0406 90 23 9900	L03	-	-	-
		L04	43,67	43,67	0,00
		400	-	-	-
		A01	62,77	62,77	0,00
Tilsit tipo	0406 90 25 9900	L03	-	-	-
		L04	43,38	43,38	0,00
		400	-	-	-
		A01	62,09	62,09	0,00
Gouda tipo	0406 90 78 9100	L03	-	-	-
		L04	42,28	42,28	0,00
		400	-	-	-
		A01	61,77	61,77	0,00

L01 - Vatikanas, Malta, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekija, Slovakija, Vengrija, Slovėnija, Kipras ir JAV.

L02 - Andora ir Gibraltaras.

L03 - Ceuta, Melilla, Islandija, Norvegija, Šveicarija, Lichtenšteinas, Andora, Gibraltaras, Malta, Turkija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekija, Slovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Kanada, Kipras, Australija ir N. Zelandija.

L04 - Albanija, Slovėnija, Kroatija, Bosnija ir Hercegovina, Serbija ir Juodkalnija ir Makedonija.

400 - JAV.

075 - Rusijos Federacija.

A01 - Kitos šalys.

Šaltinis: OJ L278 (28) 2004 08 27

Pasaulinės pieno supirkimo kainos (be PVM) 2003-2004 m., Lt/100kg*

Pieninės pavadinimas	Valstybė	2003	2004			Pokytis, %	
		07	05	06	07	Mėnesio	Metų
Belgomilk	Belgija	95,82	94,00	94,00	95,82	1,9	0,0
Humana Milch Union eG	Vokietija	95,95	92,54	92,54	92,54	0,0	-3,6
Nordmilch	Vokietija	92,50	92,05	92,05	92,05	0,0	-0,5
Arla Foods Denmark	Danija	104,65	97,30	97,37	97,27	-0,1	-7,1
Kymppi Group	Suomija	116,29	104,62	104,62	121,50	16,1	4,5
Bongrain CLE	Prancūzija	105,62	96,89	97,40	101,72	4,4	-3,7
Danone	Prancūzija	111,04	92,33	93,36	107,04	14,6	-3,6
Lactalis	Prancūzija	105,79	96,57	96,40	102,13	5,9	-3,5
Sodiaal	Prancūzija	-	91,12	97,92	106,66	8,9	-
Arla Foods UK	D. Britanija	-	85,42	89,91	96,23	7,0	-
First Milk	D. Britanija	82,52	76,76	78,76	84,28	7,0	2,1
Glanbia	Airija	93,78	93,78	93,78	93,78	0,0	0,0
Kerry Agribusiness	Airija	96,61	94,92	94,92	94,92	0,0	-1,8
Campina	Olandija	94,33	85,84	85,84	88,98	3,7	-5,7
Friesland Coberco Dairy Foods	Olandija	89,91	85,04	85,04	85,15	0,1	-5,3
Arla Foods Sweden	Švedija	106,76	98,58	98,44	97,68	-0,8	-8,5
Vidutinė kaina		101,58	92,36	93,26	97,37	4,4	-4,1
JAV ²		88,12	146,26	124,78	104,38	-16,4	18,5
Naujoji Zelandija ¹		47,06	56,59	51,96	52,97	1,9	12,5

Pastabos: standartinis 4,20% riebumas, 3,35% baltymų; bendras bakterinis užterštumas 24 tūkst./cm³, somatinių ląstelių skaičius 249 tūkst./cm³; metinis supirkimas – 350 tonų; 1 - vidutinė sezono kaina; 2 - III klasės, standartinis 4,20% riebumas, 3,35% baltymų; somatinių ląstelių skaičius 249 tūkst./cm³.

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamas datos LB valiutų kursą

Šaltinis: LTO-Nederland

Pasaulinės pieno produktų kainos 2004 m. 07 26 - 08 22

Produktas	Vidutinė kaina, USD/kg				Savaitės pokytis, %	Vidutinė kaina, Lt/kg*
JAV CME, FOB						
	31 sav.	32 sav.	33 sav.	34 sav.		34 sav.
Sviestas, AA	3,35	3,35	3,40	3,40	0,00	9,52
Sūris Cheddar tipo, blokais	3,41	3,40	3,54	3,53	-0,28	9,88
LPM, Centrinis ir Rytų regionas, FOB	1,96	1,96	1,94	1,92	-1,03	5,38
NPM, Nacionalinis vid., FOB	3,01	3,00	3,00	3,00	0,00	8,40
Išrūgų milteliai, Centrinis regionas, FOB	0,50	0,49	0,46	0,46	0,00	1,29
Vakarų Europoje, eksportui, FOB						
	32 sav.	34 sav.				34 sav.
Sviestas, 82% riebus	2,08	2,08			0,00	5,82
LPM	2,19	2,15			-1,83	6,02
NPM	2,30	2,30			0,00	6,44
Lydytas sūris	2,25	2,25			0,00	6,30
Išrūgų milteliai	0,53	0,53			0,00	1,48
Okeanijos valstybėse, eksportui, FOB						
	32 sav.	34 sav.				34 sav.
Sviestas, 82% riebus	1,85	1,85			0,00	5,18
LPM	2,10	2,10			0,00	5,88
NPM	2,10	2,10			0,00	5,88
Sūris Cheddar tipo	2,73	2,73			0,00	7,64

LPM - nugriebto pieno milteliai; NPM - nenugriebto pieno milteliai

Šaltinis: USDA

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamas datos LB valiutų kursą

Bulvių, daržovių, vaisių ir uogų rinka

Lietuvos bulvių rinkos apžvalga

Rugsėjo pradžioje bulvių kaina buvo gana stabili. Prekiniuose ūkiuose ir augintojų kooperatyvuose geros kokybės vidutinės frakcijos (35-50 mm) bulvių kaina buvo 0,30 Lt/kg, o didelės frakcijos (per 50 mm) – 0,40 Lt/kg. Fasuotos bulvės buvo parduodamos po 0,38-0,48 Lt/kg. Šilutės rajono ūkiuose vidutinė nefasuotų bulvių kaina buvo 0,20-0,30 Lt/kg.

Antrąją rugsėjo savaitę dėl užsitęsusių gausių kritulių suprastėjus bulvių kokybei geros kokybės bulvių kainos padidėjo 5 ct už kilogramą. Derliaus prognozes gali tekti sumažinti, nes nepakankamai nuo maro apsaugotuose bulvių pasėliuose bulvės pradėjo pūti.

Kadangi daugiau augintojų investavo į sertifikuotą sėklinę medžiagą ir augalų apsaugos priemones bei tinkamai pasirinko prekes veisles, šiemet išaugintų maistinių bulvių išorinė kokybė geresnė negu 2003 m. Tačiau ji gali nukentėti dėl mechaninių pažeidimų nuimant, rūšiuojant bei pakuojant, kadangi bulvininkystė besiverčiančiuose ūkiuose dažnai dirbama pasenusia, grubia technika.

Lietuviškas bulves būtų galima eksportuoti į Leningrado sritį bei šiaurinius Rusijos regionus. Tačiau šiuo metu bulvės dar nepakankamai subrendusios, o kainos netenkina augintojų.

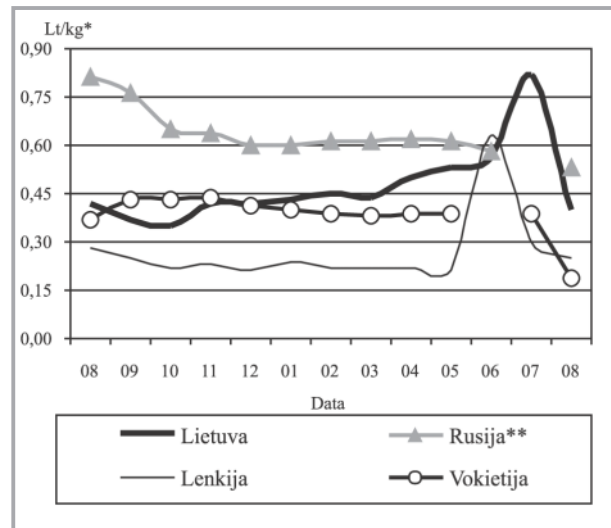
Prognozuojamos 2004 m.

bulvių kainos

2004/05 prekybos metų pradžia gana sunki bulvių augintojams. Daugelyje šalių prognozuojami padidėję

Bulvių vidutinės kainos (augintojų) Lietuvoje ir kaimyninėse valstybėse 2003 - 2004 m.

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą

** Leningrado sritis

Šaltiniai: ŽŪMPRIS, AMISNet, ZSRIR, ARIS

Bulvių ir daržovių pardavimo kainos Lietuvos prekiniuose ūkiuose 2004 m. 08 16 - 09 09 12, Lt/kg*

Daržovės	Data	34 sav.		35 sav.		36 sav.		37 sav.		Savaitės pokytis, %	
		Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.
Bulvės		0,30	0,45	0,30	0,40	0,30	0,40	0,35	0,45	16,67	12,50
Fasuotos bulvės		-	0,55	0,38	0,48	0,38	0,48	0,43	0,53	13,16	10,42
Burokėliai		0,30	0,40	0,30	0,35	0,28	0,40	0,27	0,40	-3,57	0,00
Svogūnai		-	1,00	-	1,00	-	0,65	-	0,65	-	0,00
Morkos		-	0,50	0,40	0,50	0,40	0,50	0,40	0,45	0,00	-10,00
Plautos morkos		0,55	0,75	0,50	0,65	0,50	0,55	0,50	0,60	0,00	9,09
Kopūstai		0,35	0,50	0,30	0,45	0,30	0,40	0,30	0,40	0,00	0,00
Žiediniai kopūstai		0,55	0,80	0,80	1,00	1,00	1,30	0,80	1,20	-20,00	-7,69
Kiniški kopūstai		0,45	0,50	0,50	0,60	0,50	0,60	0,50	0,60	0,00	0,00
Porai		2,50	3,00	2,60	3,00	-	2,60	-	2,80	-	7,69
Svogūnų laiškai		2,00	3,50	2,50	3,00	-	3,50	4,00	5,00	14,29	42,86
Brokoliai**		-	1,30	-	1,30	-	1,30	-	1,35	-	3,85
Kaliaropės		-	3,00	-	3,50	-	3,50	-	3,00	-	-14,29
Cukinijos		-	2,00	-	2,00	1,50	2,50	1,50	2,50	0,00	0,00
Petražolės		3,00	4,00	3,00	5,00	3,00	4,00	2,50	5,00	-16,67	25,00
Krapai		2,00	5,00	4,00	5,50	5,00	6,00	5,00	6,00	0,00	0,00
Salotos		1,80	3,00	2,00	3,00	2,00	4,00	2,00	4,00	0,00	0,00
Rosso salotos		-	5,00	-	5,00	-	4,00	-	4,00	-	0,00

* kainą lemia kokybė, prekinis paruošimas, pateikiamos produkcijos kiekiai, transporto išlaidos.

** vnt. kaina

Šaltinis: LDAA

pasėlių plotai ir derliai, todėl nuo rugpjūčio mėnesio kainos sparčiai krinta.

Vokietijoje prognozuojamas didelis bulvių derlius. Gegužės mėnesį analitikai prognozavo 60 EUR/t (207 Lt/t) vidutinę bulvių kainą. Tai beveik du kartus mažiau, nei 2003 m., kuomet bulvės labai nukentėjo nuo sausros. Todėl bulvių kainos Vokietijoje buvo palyginti didelės – apie 117 EUR/t (404 Lt/t). Augintojai numato, kad vidutinė bulvių kaina neviršys 58 EUR/t (200 Lt/t). Rugpjūčio 27 d. vidutinė maistinių bulvių kaina Vokietijoje buvo 53,1 EUR/t (183 Lt/t).

Olandijoje ir Belgijoje, padidėjus bulvių plotams (atitinkamai 4,7 ir 12,6%), perdirbimui skirtų ankstyvųjų bulvių kainos rugpjūčio pirmoje pusėje buvo nukritusios iki 30 EUR/t (104 Lt/t). Rugpjūčio 27 d. *Bintje* bulvių kaina Belgijoje buvo 41,3 EUR/t (143 Lt/t). Amsterdamo biržoje ateities sandorių maistinių bulvių kaina siekia 69 EUR/t (238 Lt/t).

Didžiojoje Britanijoje prognozuojamas 6,08 mln. t bulvių derlius, o vidutinė bulvių kaina apie 80 £/t (408 Lt/t). Tai kiekis, atitinkantis vidaus rinkos ir eksporto poreikius. Kaina gali kristi, jei bulvių derliaus prognozės bus padidintos iki 6,3 mln. t. Rugpjūčio 27 d. vidutinė maistinių bulvių kaina Didžiojoje Britanijoje buvo 165,45 EUR/t (571 Lt/t).

Lenkijoje, mažėjant pasėlių plotams, pasireiškia bulvių kainų didėjimo tendencija. 2003/04 prekybos metais vidutinė augintojų bulvių kaina išaugo iki 52 EUR/t (179,5 Lt/t), lyginant su 48 EUR/t (166 Lt/t) 2002/03 m. Prognozuojama, kad 2004/05 metais dėl pasėlių ploto sumažėjimo bulvių derlius sumažės apie 1 mln. t. Kitas veiksnys, verčiantis skeptiškiau vertinti bulvių derliaus prognozes – gausūs krituliai rugpjūčio mėnesį. Todėl vidutinė augintojų bulvių kaina turėtų būti aukštesnė negu 2003/04 prekybos metais ir siekti bent jau 60 EUR/t (207 Lt/t).

Vengrijoje dėl palankių oro sąlygų bulvių derliaus prognozės padidintos nuo 400 tūkst. t iki 600 tūkst. t. Todėl bulvės šiuo metu yra 10-25 Ft/kg (0,14-0,35 Lt/kg) pigesnės negu buvo tuo pačiu metu 2003 m.

Ukrainoje, prasidėjus masinei bulvių realizacijai, didmeninės bulvių kainos sumažėjo iki 500 UAH/t (270 Lt/t). Specialistai spėja, kad nors bulvių derlius šiais metais bus didelis, tačiau dėl gausių kritulių gali suprastėti bulvių kokybė bei atsparumas. Prognozuojama, kad dėl padidėjusios pasiūlos, bulvių kainos šiais metais bus mažesnės negu praėjusiais. Kitas veiksnys, turintis įtakos kainų mažėjimui, pakilęs pragyvenimo lygis ir su tuo susiję pokyčiai maisto produktų vartojimo struktūroje.

Lietuvos daržovių rinkos apžvalga

Pirmoje rugsėjo pusėje **kopūstinių daržovių**, išskyrus žiedinius kopūstus, kainos buvo stabilios. Baltagūžiai kopūstai kainavo 0,30-0,40 Lt/kg, kiniški kopūstai – 0,50-0,60 Lt/kg. Žiedinių kopūstų kainų svyravimai pirmąją ir antrąją rugsėjo savaitę sudarė 20-30 ct už kilogramą. Kainos sumažėjimą antrąją rugsėjo savaitę lėmė padidėjusi pasiūla iš Lietuvos prekių ūkių bei žiedinių kopūstų importas iš Lenkijos.

Nedaug pakito **morkų** kaina. Neplautos morkos buvo tiekiamos 0,40-0,45 Lt/kg, o plautos – 0,50-0,60 Lt/kg kaina.

Libiausiai per nagrinęjamą laikotarpį svyravo **burokėlių** kainos – nuo 0,27 iki 0,40 Lt/kg. Esant mažai paklausai didžiausios įtakos kainų svyravimams turėjo tiekiami kiekiai.

Svogūnų pardavimo kaina išliko ta pati, kaip ir rugpjūčio pabaigoje – 0,65 Lt/kg. Produkciją rinkai daugiausiai tiekė smulkūs augintojai. Svogūnų kainas lėmė įvežamos lenkiškos produkcijos kaina. Augintojai prognozuoja, kad dėl nepalankių oro sąlygų sulėtėjus vegetacijai svogūnai subręš tik rugsėjo pabaigoje ir juos bus sunku išdžiovinti. Kadangi dauguma augintojų neturi specializuotų svogūnų saugyklų, tikėtina, kad nemaža derliaus dalis saugojimo metu gali prarasti prekinę kokybę.

Vokietijos daržininkystės apžvalga

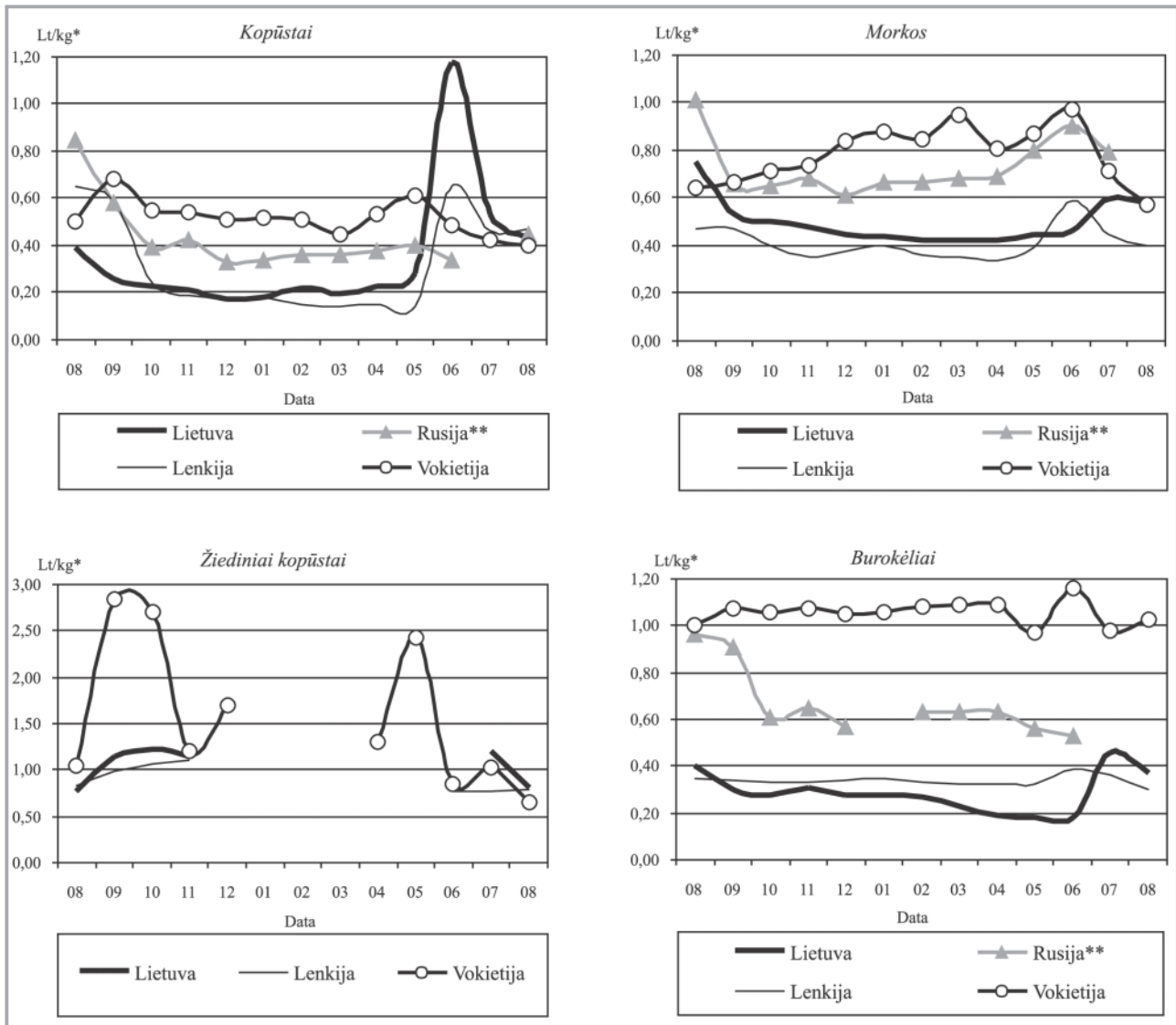
Vokietijoje dėl nuolat mažėjančių daržovių kainų bei augančių reikalavimų produkcijos kokybei išlieka tik stambesni ūkiai. Todėl daržovių plotai kasmet mažėja. Šiuo metu šalyje išauginama tik 40% reikalingo daržovių kiekio. Patenkinti vidaus poreikius pajėgūs tik kopūstų augintojai. Dalis jų produkcijos eksportuojama į Europos šalis, Rusiją, JAV, Kanadą.

Svogūnų pasėliai Vokietijoje sudaro 9% viso daržovių ploto (apie 100 tūkst. ha). Svogūnų derlingumas siekia 50-60 t/ha. Atskirais metais svogūnų kaina svyruoja nuo 0,02 iki 0,24 EUR/kg (0,07-0,83 Lt/kg). Šiais metais Vokietijoje tikimasi labai didelio svogūnų derliaus. Rugpjūtį, dar neprasidėjus masinei derliaus realizacijai, išrūšiuoti, bet nesusipakuoti prekiniai svogūnai kainavo 0,08 EUR/kg (0,28 Lt/kg). Todėl pavieniai augintojai Žemutinėje Saksonijoje prognozuoja minimalią – tik 0,02 EUR/kg (0,07 Lt/kg) – kainą. Tuo tarpu svogūnų išauginimo savikaina siekia 0,06-0,08 EUR/kg (0,21-0,28 Lt/kg).

Kopūstinės daržovės Vokietijoje sudaro 27% viso daržovių ploto (apie 260 tūkst. ha). Kopūstų derlingumas siekia iki 30-100 t/ha. Kopūstinių daržovių pasėlių struktūroje 24% ploto tenka baltagūžiams kopūstams, 20% – žiedinams kopūstams, 11% – raudoniesiems ridikams, 9% – raudoniesiems

Daržovių vidutinės kainos (augintojų) Lietuvoje ir kaimyninėse valstybėse 2003 - 2004 m.

* kainos užsienio valstybėse (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą
** Leningrado sritis

Šaltiniai: ŽŪMPRIŠ, AMISNet, ZSRIR, ARIS

kopūstams, po 8% – brokoliams ir kalmaropėms, 5% – savojos kopūstams, po 4% – baltiesiems ridikams, garbanotiesiems bei kuniškiems kopūstams, 3% – briuseliniam kopūstams.

Daugiausia kopūstų Vokietijoje yra auginama **Marnės** regione, kur jūrinis klimatas palankus kopūstams auginti. Vidutinis ūkio dydis – tik apie 100 ha, todėl perspektyvų grūdinėms kultūroms auginti čia nėra. Auginamos vietinės, firmoje *Rijk Zwaan* išvestos kopūstų veislės. Kopūstai perdirbimui pradėti auginti prieš 100 metų. Kadangi perdirbimo fabrikai išsidėstę prie didžiųjų miestų, augintojams ilgą laiką teko susidurti su didelių transportavimo kaštų problema. Tai nulėmė jų apsisprendimą investuoti į derliaus saugyklas. Per 20 metų regione pastatyta 120 tūkst. t talpos saugyklų. Tai sudaro sąlygas ištisus metus tiekti kopūstus prekybai.

Marnės regione auginama 3 tūkst. ha kopūstų. Jų plotai nuolat didėja. Praėjusiais metais nepavyko realizuoti viso kopūstų derliaus. Dalį jo teko sušerti gyvuliams. Papildomų nuostolių Marnės kopūstų augintojai patyrė dėl perteklinės produkcijos utilizavimo.

Stambūs augintojai bei smulkių augintojų kooperatyvai be tarpininkų ištisus metus tiekia produkciją stambioms prekybos tinklams. Todėl didmenininkų vaidmuo prekyboje mažėja.

Ar reikia reformuoti ES vaisių ir daržovių sektorių?

ES Komisijos ataskaitoje apie vaisių ir daržovių rinkos režimą, teigiama, kad nuo 2001 m. sektorius buvo sėkmingai reformuojamas. Nuosekliai buvo atsisakoma intervencinių rinkos reguliavimo priemonių

ir tuo pačiu metu stiprinami augintojų grupių pajėgumai rinkodaros srityje. Tačiau bendrosios rinkos organizavimo (CMO) pasiekimus atskiros interesų grupės vertino skirtingai.

Vaisių ir daržovių augintojai teigiamai vertino priemones sustiprinančias gamintojų organizacijų (GO) galią ir rinkodaros pajėgumus.

Reformos metu supaprastėjo ES paramos gamintojų organizacijoms išmokėjimo tvarka, augintojų grupių veikla pasidarė veiksmingesnė. Jos glaudžiau bendradarbiavo tarpusavyje, būrėsi į asociacijas. Daugiau lėšų buvo skiriama produkcijos reklamai ir rinkodarai.

1997-2003 m. lėšos, skirtos rinkos intervencijai ir eksporto subsidijoms, sumažėjo nuo 350 iki 50 mln. EUR. Tuo tarpu veiklos programų finansavimui buvo skirta virš 450 mln. GO šias lėšas galėjo panaudoti daugiametei sodinamajai medžiagai pirkti, transportavimo priemonėms su šaldymo įranga įsigyti, padengti specifinėms organinėms, integruotos ar eksperimentinės produkcijos auginimo išlaidoms bei personalo (jei diegiamos naujos gamtos apsaugos, kokybės ar marketingo sistemos) ir reklamos išlaidoms padengti. Be to, galima buvo remti investicijas į privačius ūkius, jei jos susijusios su augintojų grupės veiklos programos tikslais.

Tačiau **vartotojų ir mokesčių mokėtojų** nuomone, bendrosios rinkos organizavimo rezultatai menki. Vaisių ir daržovių rinkos reguliavimui iš ES biudžeto kasmet skiriama 1,6 mlrd. EUR. Tuo tarpu vaisių ir daržovių kainos dažnai būna per aukštos, o taikoma importo tarifų sistema riboja pigesnių vaisių ir daržovių importo galimybes.

Jų teigimu, Komisija skatina kartelinius susitarimus vaisių ir daržovių sektoriuje. Mokesčių mokėtojų pinigai yra naudojami pasiūlai sukcentruoti bei augintojų derybinei galiai sustiprinti. Tai sudaro sąlygas augintojams brangiau parduoti savo produkciją ir padidinti gamintojų grupių narių ūkių rentabilumą.

Bendrosios rinkos organizavimo priemonių taikymas pažeidžia ne tik gamintojų organizacijoms nepriklausančių augintojų interesus, bet ir vartotojų interesus. Mokesčių mokėtojų sąskaita finansuojamos priemonės, kurios riboja konkurenciją ir didina kainas. Be to, daug lėšų skiriama bendrajam rinkos administravimui. Verta pažymėti, kad kyla abejonių dėl gamintojų organizacijų veiklos skaidrumo.

Nepriklausomi ekspertai mano, kad veiksmingiausias būdas padidinti sektoriaus konkurencingumą – panaikinti visas rinkos reguliavimo priemones. Pasiūlos pertekliaus problemą geriausiai sureguliuotų mažesnės kainos, skatinančios

vartojimo ir pardavimo apimčių augimą. Siekdami aukštesnės kainos augintojai būtų priversti gerinti produkcijos kokybę.

Švedai savo pasiūlymuose dėl vaisių ir daržovių sektoriaus reformavimo siūlo 10% sumažinti vaisių ir daržovių kainas vartotojams. Tuomet vaisių ir daržovių suvartojimas ES kasmet padidėtų 3 mln. t arba vidutiniškai 9 kg žmogui. Tai teigiamai paveiktų žmonių sveikatą.

Dideli ES lėšų asignavimai vaisių ir daržovių perdirbimo pramonei iškreipia konkurenciją su trečiųjų, dažnai silpnos ekonomikos, šalių produkcija. Kita kliūtis, trukdanti tinkamai funkcionuoti vaisių ir daržovių rinkai – sudėtinga, obstrukcinė importo tarifų sistema. Ji užkerta kelią pigiam importui iš trečiųjų šalių tais laikotarpiais, kai ES rinkoje padidėja vietinių vaisių ir daržovių pasiūla. Dažnai šie laikotarpiai yra nepagrįstai užtęsimi. Vaisiais ir daržovėmis prekiaujančios įmonės bei vartotojų organizacijos įrodinėja, kad veikianti sistema trukdo užmegzti pastovius prekybinius ryšius su silpnos ekonomikos šalimis ir taip riboja nuolatinį vaisių ir daržovių tiekimą iš trečiųjų šalių, stabdydama jų ekonominę vystymąsi.

Ekspertai teigia, kad šios schemos nereikėtų perkelti į naują šalį nares (NŠN), nes kai kuriose iš jų šis sektorius ypač gerai išvystytas (Lenkijoje, Vengrijoje). Nors vidutinis derlius ir darbo efektyvumas NŠN yra mažesni negu ES-15 šalyse, tačiau šių šalių augintojai naudojami ES parama naujiems sodams įveisti, technikai įsigyti, laistymo sistemoms įrengti, seniems sandėliams renovuoti bei naujiems statyti.

Šiuo metu NŠN nepakanka sandėlių, iki galo nesutvarkyta rinkodaros infrastruktūra. Todėl sunku pagamintą produkciją išsaugoti iki kito derliaus, labiau svyruoja jos kainos. Tačiau sektorius yra patrauklus investuotojams. Tuo būdu sparčiai didėja tiesioginės užsienio kapitalo investicijos, ypatingai investicijos į perdirbamąją pramonę.

Komisijai pagrįstai kyla klausimas, ar reikia reformuoti 1996 m. įteisintą bendrosios rinkos organizavimo mechanizmą. Mechanizmo reformavimas pažeistų naujų šalių narių, kuriose gamintojų organizacijos yra labai silpnos ar iš vis neveikia, gamintojų interesus. Kita vertus, vartotojų organizacijos gali kelti klausimą dėl geresnio dabartinio biudžeto naudojimo. Jų nuomone, racionaliausia būtų panaikinti bendrosios rinkos organizavimo mechanizmą ir leisti rinkai pačiai suderinti pasiūlos ir paklausos santykį.

Pagal ŽŪMPRIS, LDAA, AgroEurope ir kitus šaltinius parengė Z. Cironkienė ir D. Reipienė, tel.: (8-37) 397449

Bulvių, daržovių, vaisių ir uogų kainos Lenkijos didmeninės prekybos bazėse 2004 m. 08 31-09 02, Lt/kg*

Vietovė		Broniškė		Liublinas		Poznanė		Sandomierzas		Rzeszovas	
Daržovės, vaisiai, uogos		Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.
Bulvės		0,20	0,27	0,27	0,31	0,21	0,23	0,19	0,23	0,23	0,31
Burokėliai		0,31	0,50	0,39	0,39	0,43	0,46	0,19	0,27	0,39	0,54
Morkos		0,39	0,62	0,39	0,46	0,42	0,54	0,31	0,39	-	-
Svogūnai		0,39	0,66	0,51	0,78	0,54	0,62	0,31	0,31	0,52	0,78
Gūžiniai kopūstai**		0,54	0,78	0,54	0,54	0,70	0,78	-	-	0,39	0,70
Žiediniai kopūstai**		0,54	1,01	0,78	1,09	0,78	0,93	0,62	0,78	0,78	1,16
Kiniški kopūstai		0,46	0,70	-	-	0,78**	1,16**	-	-	-	-
Agurkai (ilgi)		-	-	0,78	0,93	-	-	1,01	1,16	0,70	0,93
Agurkai (trumpi)		0,78	1,16	-	-	0,93	1,09	1,09	1,16	-	-
Pomidorai		1,03	1,29	-	-	1,07	1,16	1,24	1,40	0,62	1,16
Paprika raudona		1,78	2,33	1,86	1,94	1,86	2,01	1,55	1,71	1,71	1,86
Paprika žalia		1,16	1,55	1,16	1,24	1,16	1,55	-	-	1,16	1,16
Porai		1,16	1,55	-	-	-	-	-	-	-	-
Salierai		1,16	1,78	1,55	1,71	1,24	1,47	0,78	1,16	1,16	1,40
Salotos**		0,39	0,66	0,39	0,54	0,49	0,62	0,54	0,62	0,54	0,78
Kriaušės		1,40	1,94	0,58	1,55	1,16	2,13	0,78	1,55	1,16	1,96
Desertiniai obuoliai	<i>Delikates</i>	0,70	1,03	0,62	1,29	1,03	1,29	0,39	0,78	1,14	1,14
	<i>Early Geneva</i>	-	-	1,03	1,03	-	-	-	-	1,40	1,55
	<i>Jerseymac</i>	0,70	1,03	0,62	1,01	1,29	1,29	-	-	-	-
	<i>Paulared</i>	0,78	1,12	0,78	1,16	1,03	1,29	0,78	0,85	1,14	1,14
Slyvos		0,39	0,93	0,46	1,01	0,93	1,55	0,46	0,93	0,78	1,40

* kainos (Lt) pateiktos pagal atitinkamos datos LB valiutų kursą;

** vnt. kaina

Šaltinis: ZSRIR

Šaltinių sutrumpinimai

ARIS	– Agrarnaja Rynočnaja Informacionaja Sistema, Rusija
ARR	– Agencja Rynku Rolnego, Lenkija
EKI	– Eesti Konjunkturiinstituut, Estija
CSCE	– Coffee Sugar and Cocoa Exchange, Niujorkas
HGCA	– Home Grown Cereals Authority, D. Britanija
IGC	– International Grains Council, D. Britanija
IKAR	– Institut Konjunktury Agrarnovo Rynka, Rusija
LDAA	– Lietuvos daržovių augintojų asociacija
LIFFE	– London International Financial Future Exchange, D. Britanija
LVAEI	– Latvijas Valsts Agraras Ekonomikas Instituts, Latvija
LŽŪMPRRA	– Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra
NMA	– Nacionalinė mokėjimo agentūra
STD	– Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos vyriausybės
VMVT	– Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
ZMP	– Zentrale Markt- und Preisberichtsstelle, Vokietija
ZSRIR	– Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej, Lenkija
ŽŪIKVC	– VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras
ŽŪM	– Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
ŽŪMPRIS	– Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema
USDA	– United States Department of Agriculture, JAV

© “Agro RINKA”

Leidėjas: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

V. Kudirkos g. 18, Vilnius,
Tel. (8-5) 266 06 01

El. paštas: agrorinka@vic.lt

<http://www.vic.lt/ris>

Tiražas 2500 egz.

Maketavo R. Berūkštienė

Spausdino UAB “Lodvila”

Saltoniškių g. 29/3, Vilnius, tel.: (8-5) 2790111